

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr XII/68/2015
Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim
z dnia 21 grudnia 2015r.

MIEJSKI PROGRAM
PPOFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
na 2016 rok

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH na 2016 rok.

I. MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH dla miasta

Sokołowa Podlaskiego określa cele, zadania i zamierzenia w dziedzinie wychowania bez nałogów, zapobiegania przemocy domowej, zapobiegania chorobie alkoholowej oraz leczenia uzależnionych i łagodzenia skutków nadużywania alkoholu.

Podstawą do planowania corocznych działań w tym zakresie jest „**Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**” (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) oraz Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które wytyczają główne kierunki działań, przystosowane na szczeblu lokalnym do zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

Zadania własne gminy w celu przeciwdziałania alkoholizmowi, zgodnie z art.4¹ ustawy, obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program dla miasta Sokołowa Podlaskiego uwzględnia „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych dla miasta Sokołowa Podlaskiego” – raport z badań monitoringowych przeprowadzonych w roku 2015, przez firmę Nowe Horyzonty z Warszawy, wykonanych na zlecenie Burmistrza Miasta Sokołowa Podlaskiego oraz dane roczne uzyskane z instytucji zajmujących się tym problemem.

II. Na podstawie art. 4¹ Rada Miasta ustala wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim:

- **110,00 zł** (brutto) – dla przewodniczącego MKRPA za udział w posiedzeniu Komisji oraz w posiedzeniu podkomisji MKRPA,
- **80,00 zł** (brutto) – dla członków MKRPA za udział w posiedzeniu Komisji i w posiedzeniu podkomisji MKRPA.
- **80,00 zł** (brutto) – dla członka MKRPA oddelegowanego przez komisję do udziału w posiedzeniach Sądu Rodzinnego w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego wszczętych na wniosek MKRPA.

III. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SOKOŁOWIE PODLASKIM.

Sprzedaż alkoholu.

Według danych na dzień 31.10.2015 roku:

- Ludność miasta liczyła ogółem: **18.809** osób zameldowanych na pobyt stały, w tym: **15.173** - to osoby, które ukończyły 18 lat.
- W 2015 roku zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym piwa) posiadało: **64** punkty sprzedaży detalicznej i gastronomicznej
- Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych statystycznie przypada:
 - 293 mieszkańców miasta
 - 237 mieszkańców pełnoletnich
- Szczegółowe zasady usytuowania na terenie Miasta miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów reguluje Uchwała Nr IV/22/2003 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim z dnia 17 stycznia 2003 roku w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych
- Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży reguluje Uchwała nr XXXVII /238/2009 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ustalenia dla Miasta Sokołowa Podlaskiego liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży i wynosi:
 - *limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi: 38,*
 - *limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi: 16.*

W 2015 wydano 2 jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Jak obrazuje poniższa tabela w 2015 roku, na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadło **293** mieszkańców (237 dorosłych).

Liczba	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkańców na jeden punkt	272	263	256	250	279	291	282	293
Osób dorosłych na 1 punkt	218	217	212	208	227	229	225	237

W Sokołowie Podlaskim zdecydowanie przeważa liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży – 43 punktów, natomiast liczba punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi: 21 .

Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych jest jednym z zadań Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kontrola taka odbywa się systematycznie. Do 31.10.br podkomisja ds. kontroli rynku alkoholowego MKRPA dokonała kontroli 18 punktów.

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Sokołowie Podlaskim.

Badania statystyczne umożliwiają oszacowanie skali nadużywania alkoholu. Według wskaźników przyjętych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można oszacować, iż na terenie Sokołowa Podlaskiego społeczne skutki nadużywania alkoholu są następujące:

SKUTKI NADUŻYWANIA ALKOHOLU		WSKAŹNIK	POLSKA /40 mln/	W MIEŚCIE 20 TYS. /SOKOŁÓW PODLASKI/
1.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 379 osób
2.	Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika /współmałżonkowie, rodzice/	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 758 osób
3.	Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 758 osób
4.	Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 948 – 1327
5.	Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	ok. 1011 osób dorosłych i dzieci

Skutki spożywania alkoholu.

Dane z Poradni Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	31.10.2015
Liczba osób uzależnionych od alkoholu z terenu miasta zarejestrowanych:							
– ogółem	138	116	220	177	148	113	102
– po raz pierwszy	51	41	69	60	53	42	41
Liczba osób współuzależnionych							
– ogółem	119	108	169	109	36	39	39
– podjęło terapię	53	55	70	65	27	28	31
Ilość udzielonych porad indywidualnych- ogółem	1978	1330	1643	2148	1369	2347	1702

Co roku Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim rejestruje nowe osoby z problemem alkoholowym. Osoby te realizują w Poradni podstawowy program terapii alkoholowej, natomiast ponadpodstawowy program terapii mogą kontynuować w Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w grupie zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej prowadzonej przez terapeutę uzależnień.

Dane z Komendy Powiatowej Policji

Rodzaj/ kategoria wykroczenia	2010	2011	2012	2013	2014		31.10.2015	
					powiat	miasto	powiat	miasto
PRZESTĘPSTWA (pow. 0,5‰ alkoholu we krwi)								
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu	231	285	272	150	32	21	86	36
Wypadki drogowe	5	2	48	1	1	-	2	1
Kradzież – brak statystyk dot. alkoholu	4	7	82	-	41	16	117	70
Kradzież z włamaniem - brak statystyk dot. alkoholu	4	2	65	-	20	17	72	43
Rozbój - brak statystyk dot. alkoholu	3	1	7	-	3	2	2	-
Znęcanie - brak statystyk dot. alkoholu	21	8	18	14	3	8	28	13
Bójka - brak statystyk dot. alkoholu	2	3	9	2	-	1	13	7
WYKROCZENIA (0,2-0,5‰ alkoholu we krwi)								
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu ogółem w tym: • Pojazdami samochodowymi • Rowerami	26 18 8	29 20 9	Ogółem 226	150 61 89	33 4	10 4	30 7	12 3
Wykroczenia popełnione przez pieszych pod wpływem alkoholu.	-	-	-	1	-	-	1	1
Zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu.	45	89	96	37	46	33	29	22
Nieobyczajne wybryki .	102	102	62	70	71	43	60	39
Podjęcie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu.	-	-	-	-	12	10	9	7
Naruszenie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości art. 43 ust. 1-3	119	445	15	14	28	16	47	33
Liczbę zatrzymanych nieletnich będących pod wpływem alkoholu	-	-	22	18	-	4	1	8
PRZEMOC DOMOWA								
Interwencje związane z przemocą domową stosowaną: • ogółem • pod wpływem alkoholu • Procedura Niebieskiej Karty	444 193 -	306 112 96	194 144 128	142 59 120	29 17 29	35 40 35	12 10 12	32 25 32
Liczba spraw zgłoszonych do sądu w związku z przemocą domową	46	30	-	14	3	8	28	19
ŚRODKI ODURZAJĄCE A NIELETNI								
Przestępstwa wszczęte w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii /posiadanie, dystrybucja narkotyków/	-	-	-	27	20	13	18	20

Dane z Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim.

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim w 2015 roku udzieliło pomocy materialnej lub finansowej **548** rodzinom, z czego w **90** rodzinach zła sytuacja materialna wynikała z nadużywania alkoholu przez jednego z członków rodziny.

W 2014 roku z miejskich środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych sfinansowano obiady dla 426 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w okresie od 02.01- do 31.10.2015 roku z **bezpłatnych obiadów korzystało 382 dzieci**. Są to dzieci z rodzin alkoholowych, jak też dzieci pochodzące z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym.

Brak jest danych dotyczących dokładnej liczby rodzin z problemem alkoholowym, gdyż nie wszystkie takie rodziny są uprawnione do świadczeń opieki społecznej. Rodziny te często korzystają z różnych form pomocy w ORPA (nie jest to pomoc materialna).

Poniższa tabela obrazuje jak zmieniały się wybrane współczynniki w ciągu ostatnich lat.

Liczba	Rok					
	2010	2011	2012	2013	2014	Do 31.10.2015
Rodzin korzystających z pomocy CPS	618	506	578	560	485	548
Rodzin z problemem alkoholowym	151	89	94	87	85	90
Osób w rodzinie z problemem alkoholowym	415	262	263	232	234	146
Rodzin z problemem alkoholowym w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy CPS	24,43%	17,59%	16,26%	15,54%	17,52	16,42
Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które korzystają z dofinansowania do wyżywienia w stołówkach szkolnych;	176	405	433	412	426	382
– w tym z rodzin z problemem alkoholowym	187	127	164	139	426	382
Rodzin z problemem przemocy	BD	30	72	93	53	35
Rodzin z problemem narkotykowym	0	0	0	0	0	0
Osób doznających przemocy w rodzinie						
– ogółem	BD	49	185	93	53	36
– w tym dzieci		13	55	1	0	1
– zarejestrowanych po raz pierwszy					36	28
Liczba prowadzonych NK	---	---	72	80	53	36 z tego 29 procedur zakończono

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim nie zarejestrowało w roku 2015 rodzin z **problemem narkotykowym**, w związku z tym nie podejmowało interwencji lub działań pomocowych na rzecz tych rodzin.

Dane z Sądu Rejonowego

Rodzaj wykroczenia	2010	2011	2012	2013	2014		Na dzień 31.10.2015	
					K	R	K	R
Zakłócanie porządku publicznego								
• Ogółem	39	29	9	14	28	7	24	5
• Pod wpływem alkoholu	31	11	26	8	23		17	
Wykonywanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwości	5	2	2	7	1	-	0	-
Sprzedaż napojów alkoholowych Bez wymaganego zezwolenia	1	0	x	-	0	-	0	-
Nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych	45	21	17	13	12	8	14	10
Prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu	376	252	13	2	6	2	4	1
Przemoc domowa								
- ogółem	-	-	-	-	4	-	3	-
- dokonywana pod wpływem alkoholu					3		1	
Posiadanie narkotyków	11	56	17	7	24	3	7	6
Dystrybucja narkotyków	7	19	3	-	0	1	2	-

Dane z Ośrodka Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Formy pomocy	2010	2011	2012	2013	2014	I półrocze 2015
Terapia osób uzależnionych od alkoholu:						
– konsultacje motywując do podjęcia leczenia	16	18	7	10	15	6
– sesje rodzinne	8	12	3	7	6	3
– praca w grupie terapeutycznej	18	12-18	15-22	23	10-25	15-25
Porady prawne:						
– ogółem	161	159	80	176	183	134
– w tym problemem alkoholowym,	110	102	31	110	51	40
Terapia ofiar przemocy domowej:						
– konsultacje indywidualne	168	198	87	210	308	107
– praca z grupą	8	5-8	5-8	5-8	5-8	4-6
Socjoterapia dzieci i rodzin:						
– porady indywidualne	184	184	67	152	174	102
– terapie rodzinne	7	6	6	7	8	7
– dzieci będąca pod opieką terapeuty	11	12	8	9	9	7
Terapia osób współuzależnionych – Studium Rozwoju Osobistego –liczba osób uczestniczących w pracy grupowej.	13	12	12	10	12	11
Porady udzielone w punkcie konsultacyjnym	148	150	131	400	370	293

Liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego od alkoholu

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Do 31.10.2015
Wnioski wpływające w danym roku	23	27	29	27	28	42	25	22
Skierowane do sądu	13	16	15	16	8	17	17	4
Zamknięte	10	11	14	11	20	23	9	5
Prowadzone nadal	----	----	----	----	----	2	1	1 z 2014 13 z 2015

Dane z sokołowskich szkół:

W 2015 roku szkoły nie odnotowały przypadków uczniów przebywających w szkole pod wpływem alkoholu. Odnotowano kilka przypadków przemocy rówieśniczej - podjęto działania korygujące zachowania uczniów, stosując obowiązujące w szkołach procedury.

Szkoły na podstawie opracowywanych corocznie „Szkolnych programów profilaktycznych” realizują zadania z zakresu profilaktyki uzależnień min. podczas „Szkolnych Dni Profilaktyki”. Miasto od wielu lat wspiera merytorycznie i finansowo te działania szkół. Pomaga również w organizacji zimowisk z programem profilaktycznym, spotkań profilaktycznych dla uczniów i rodziców oraz nauczycieli. Przygotowuje pedagogów i wychowawców do prowadzenia programów wychowawczo-profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA oraz Ministerstwo Edukacji, wzbogaca szkoły w pakiety multimedialne dot. tematyki uzależnień i inne materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień.

„DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA SOKOŁOWA PODLASKIEGO” WYKONANA W 2015 R. NA ZLECENIE BURMISTRZA MIASTA PRZEZ FIRMĘ „NOWE HORYZONTY” Z WARSZAWY.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie w Sokołowie Podlaskim przeprowadzono badania ankietowe w trzech grupach respondentów, reprezentujących:

- dorostych mieszkańców** – 400 osób
- uczniów szkół podstawowych (klasy VI) i gimnazjalnych (klasy III)** – 496 uczniów
- pracowników punktów sprzedaży alkoholu** - 40 osób.

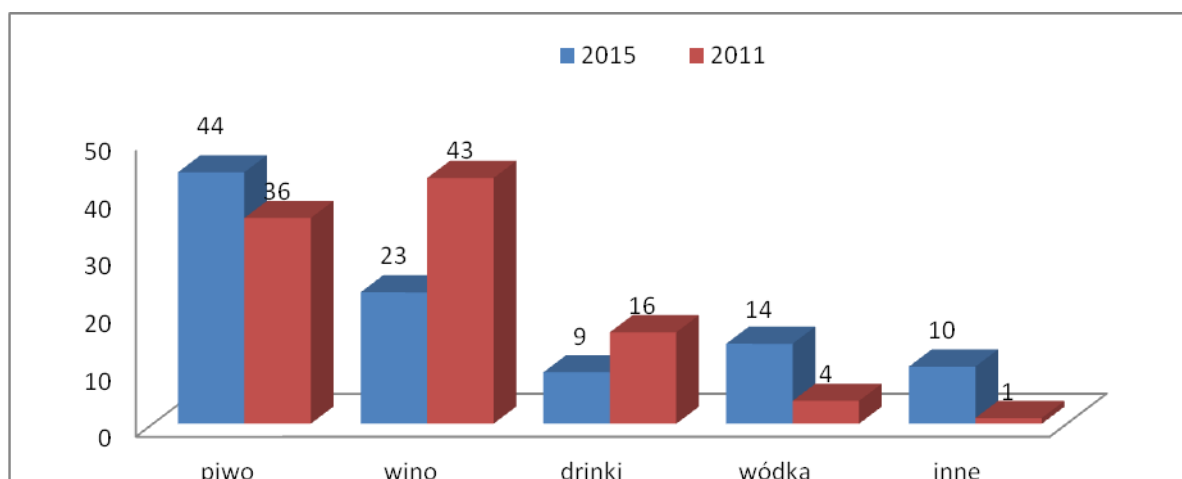
Mieszkańcy miasta Sokołowa Podlaskiego poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych w mieście na pierwszym miejscu usytuowali bezrobocie, uznając je za najbardziej palący problem, pociągający za sobą szereg innych konsekwencji o charakterze psychologicznym i społecznym.

Uzeregowanie problemów społecznych przez mieszkańców wraz z ilością osób określających problem, jako istotny lub bardzo istotny

Triadę najbardziej palących problemów w 2015 r. w mieście stanowią więc bezrobocie, problemy mieszkaniowe i zubożenie. Problem alkoholizmu zajął stosunkowo niską pozycję na skali problemów miasta. Lecz część mieszkańców dostrzega jego negatywne oddziaływanie.

Struktura spożycia alkoholu w mieście (dane w procentach)

Niepokojący jest 10% wzrost spożycia wódki, gdyż duże stężenie alkoholu w wódce, znacznie skraca drogę do uzależnienia od alkoholu.

Młodzież w Sokołowie Podlaskim wobec problemów związanych z piciem alkoholu, paleniem papierosów.

Palenie papierosów.

Analizując dane zawarte w przedstawionej diagnozie należy stwierdzić, że zjawisko palenia papierosów wśród uczniów (na podstawie ich deklaracji) jest dość szeroko rozpowszechnione.

Kontakt z papierosami deklaruje stosunkowo mała grupa uczniów (22%), lecz spora część z nich pali systematycznie (42% deklarujących palenie). Palący uczniowie ponadto deklarują znajomość znacznej liczby palących rówieśników, co również może świadczyć o powszechności zjawiska palenia wśród młodych ludzi.

Badani uczniowie nie uważają papierosów za towar trudno dostępny. Prawie co drugi badany uczeń (44%) twierdzi, że jest to bardzo łatwe zadanie i każdy może kupić papierosy.

Picie alkoholu.

W Sokołowie Podlaskim kontakt z alkoholem deklaruje średnio, co czwarty uczeń (21,6%). W porównaniu z badaniami w roku 2011, gdzie do spożywania alkoholu przyznało się prawie 33% badanych, możemy zaobserwować spadek o 10%.

Jak wskazują wyniki badań młodzi ludzie piją alkohol okazjonalnie (87% tzn. kilka razy w roku) lub kilka razy w miesiącu pije alkohol 5% uczniów, 8% deklaruje częstsze spożywanie alkoholu.

Zdecydowanie najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem alkoholowym jest piwo – 78% badanych uczniów wskazuje, iż właśnie po nie sięga najczęściej. Na drugim miejscu plasuje się wódka (9% pijących uczniów), a następnie wino i drinki. Podobnie jak w badaniach ESPAD młodzież przeważnie pije piwo, rzadziej sięga po inne napoje.

Podobnie jak w przypadku papierosów – część młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny. Dla 29% uczniów kupno alkoholu jest bardzo trudne – wręcz niemożliwe – stąd nie warto nawet podejmować wysiłku, 35% jednak uważa, iż jest to łatwe zadanie i nie wymaga szczególnych starań i znajomości.

Zjawisko przemocy w środowisku lokalnym.

Większość badanych mieszkańców miasta (83%) nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowania dzieci. Niestety aż 17% z nich nadal uważa, że stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą. Trzeba przy tym zaznaczyć, że bardzo duża część badanych (32%) wskazuje, iż zna w swoim środowisku przypadki bicia dzieci przez swoich opiekunów.

Przemoc w doświadczeniu młodzieży.

Osobiście doświadczyło przemocy 21% uczniów, a 12% przyznaje, że są w szkole osoby, których się boją. 43% badanych twierdzi, że jeśli będzie świadkiem lub ofiarą przemocy to podejmie próbę złagodzenia konfliktu, a 27% poinformuje wychowawcę lub rodziców. Natomiast 11% deklaruje, że włączy się do bójki, a 19% ankietowanych nie zareaguje.

Interesująca wydaje się odpowiedź na pytanie, kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy. Otóż okazuje się, iż najczęściej młodzi ludzie wymieniają osoby będące pracownikami szkoły, czyli znajdujące się najbliżej ewentualnego zdarzenia: wychowawcę, dyrektora szkoły, pedagoga lub psychologa (63%), w dalszej kolejności rodziców (20%) i kolegów (11%).

Wyniki badań wskazują na to, że w sytuacji zagrożenia przemocą część uczniów szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, tym bardziej, zatem warto wspierać ich umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z przemocą doświadczaną i rozwijać wrażliwość na przemoc obserwowaną.

Komputer i Internet w życiu młodzieży.

Młodzi ludzie w zdecydowanej większości (97%) posiadają i wykorzystują komputer w codziennym życiu. Jak wynika z deklaracji uczniów, najczęściej wykorzystują swój komputer dla rozrywki dostępnej w Internecie. Największa grupa uczniów (45%) korzystając z komputera najwięcej czasu poświęca na korzystanie z portali społecznościowych, uczestnictwo w różnego rodzaju forach oraz przeglądanie stron internetowych. Spore grono (39%) wykorzystuje swój komputer przede wszystkim do grania. Część badanych uczniów (8%) miejskich szkół przyznaje, że swój komputer wykorzystuje w celach nie rozrywkowych, tj. pracując lub ucząc się z jego wykorzystaniem.

Młodzież a hazard.

Młodych ludzi zapytano, czy identyfikują w swoim środowisku lokalnym takie punkty/miejsca, gdzie można „uprawiać” gry hazardowe. Jak wynika z ich deklaracji, 44% uczniów ma świadomość, że są one w okolicy. Może to wskazywać na to, że młodzi ludzie są zainteresowani takimi obiektami i zwracają uwagę na obecność tego typu miejsc jak punkty bukmacherskie czy punkty z grami hazardowymi w swoim otoczeniu. Spójne z tymi wypowiedziami uczniów są ich stwierdzenia dotyczące znajomości rówieśników korzystających z tych obiektów. 26% deklaruje, że zna przynajmniej kilka osób niepełnoletnich, które korzystają z tego typu punktów.

Jak pokazują badania CBOS, hazard stanowi całkiem realne zagrożenie dla młodzieży. Okazuje się, bowiem, iż młodzi ludzie – podobnie jak dorośli wydają немало pieniędzy na różne formy hazardu. Najpopularniejsze jest – tak jak w populacji dorosłych - lotto i konkursy SMS-owe - prawie jedna trzecia młodzieży w ciągu ostatnich 12 miesięcy grała w którąś z tych gier.

Na kolejnym miejscu są automaty - grał na nich, co czwarty młody człowiek. Częściej grają chłopcy niż dziewczęta, jedynym wyjątkiem są gry i loterie SMS-owe. Najczęściej grają dzieci pozbawione kontroli rodzicielskiej, których rodzice ostatni rok spędzili w pracy za granicą (oboje rodzice lub ojciec, obecność matki nie ma tu takiego znaczenia). Dobrzy uczniowie najczęściej grają w domu np. przez Internet, słabsi natomiast częściej przy automatach. Średnie wydatki roczne młodzieży na gry hazardowe to o. 150 zł., przy czym 37 proc. grającej młodzieży zdarzyło się w ciągu ostatniego roku wydać na grę więcej pieniędzy niż zaplanowało, co może być symptomem uzależnienia.

Młodzież a cyberprzemoc.

Najczęściej doświadczaną przez uczniów formą cyberprzemocy są złośliwe wiadomości wysyłane za pośrednictwem telefonu komórkowego lub Internetu oraz kontakt z publikowanymi w Internecie obraźliwymi informacjami. Nieco rzadziej spotykane są również obraźliwe maile lub wpisy na portalach internetowych. Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej.

Spośród uczniów miasta 19% było nie tylko świadkiem, ale i ofiarą cyberprzemocy.

Diagnoza i profilaktyka zagrożeń społecznych – podsumowanie.

Analiza lokalnych zagrożeń w mieście Sokółów Podlaski pozwala stwierdzić, iż najbardziej palącymi problemami według jej mieszkańców – są **bezrobocie, zubożenie i problemy mieszkaniowe**, które pociągają za sobą szereg innych problemów społecznych.

Nastąpiła tendencja spadkowa, jeśli chodzi o problem **alkoholizmu** wg mieszkańców, gdyż w 2011 roku zajmował on drugą pozycję w hierarchii problemów społecznych a obecnie zajął on 6 miejsce na piramidzie problemów.

Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród badanych dorosłych mieszkańców miasta dotyczących spożywania alkoholu wskazuje, że alkohol jest obecny w ich życiu (68,5% przyznaje, że piło alkohol w przeciągu ostatnich trzech tygodni, a 40,5% w przeciągu tygodnia) i to dość często. Werbalizowana przez mieszkańców percepcja problemów alkoholowych pozwala stwierdzić, że jest to spory problem środowiska lokalnego, traktowany przez większość mieszkańców, jako poważny, ale nie najważniejszy. Badani dostrzegają nie zawsze właściwe wzorce zachowań związanych z alkoholem środowisku lokalnym, a część (29%) z nich czuje się zagrożona w swoim bezpieczeństwie ze strony osób pijących alkohol.

Trudno jednoznacznie ocenić deklaracje dorosłych mieszkańców miasta dotyczące kontaktu z **narkotykami**. Na skali znaczących problemów w mieście narkomania zajmowała stosunkowo niską, ósmą pozycję (Diagram str. 9). Jednak wielu (36%), spośród badanych dorosłych mieszkańców miasta, zna osoby używające narkotyki oraz ma (23%) źródła dostępu do narkotyków.

Aspektem wymagającym zainteresowania jest fakt potencjalnych „nieszczelnych granic” **sprzedaży alkoholu nieletnim**. Młodzi ludzie, uczniowie szkół w mieście przyznają, iż kupienie alkoholu czy papierosów nie stanowi dla nich większego problemu. Sami też pracownicy punktów przyznają, że sprzedają oni nieletnim alkohol czy papierosy (30% sprzedawało papierosy nieletnim a 22% alkohol). Również część sprzedawców słyszało o sprzedaży przez inne punkty alkoholu czy papierosów nieletnim. Tymczasem, w myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, sprzedaż alkoholu w wypadkach, kiedy jest to zabronione, a więc między innymi osobom nieletnim, może skutkować dla sprzedawcy i osoby nadzorującej jego pracę sprawą karną - karą grzywny, cofnięciem dla przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż alkoholu, przypadkiem posiadanego alkoholu a także zakazem prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży lub podawaniu napojów alkoholowych (art. 43 ustawy).

W obszarze **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** w mieście należy zwrócić uwagę na środowisko szkolne. Niemały odsetek badanej młodzieży szkolnej deklaruje osobiste spożywanie alkoholu (21,6%) i palenie papierosów (22%), a ich deklaracje dotyczące znajomości palących i pijących rówieśników również zdają się wskazywać, iż nie są to zjawiska marginalne w środowisku szkolnym miasta. Od 2011 roku można dostrzec tendencję spadkową jeśli chodzi o picie alkoholu przez młodzież – 33% oraz palenie papierosów – 28% w 2011 roku. Ankietowani młodzi ludzie twierdzą, że łatwo jest zdobyć alkohol (35%) oraz papierosy (44%). Niezbędna, więc wydaje się kontynuacja działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież miejskich szkół. Do spożywania narkotyków przyznaje się mała liczba osób, (3%) lecz do znajomości miejsc i osób, u których można zakupić substancje psychoaktywne przyznaje się już większa grupa osób (17%). Dlatego istotna wydaje się kontynuacja programów profilaktycznych skierowanych na substancje psychoaktywne.

Również problem **przemocy rówieśniczej** w szkole wymaga dalszej realizacji działań profilaktycznych. Wprawdzie uczniowie wysoko oceniają swoje bezpieczeństwo w szkole, ale z aktami przemocy rówieśniczej spotykają się dosyć często. Ważne, by rozwijać u uczniów inne, niż z użyciem przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktu.

Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących **korzystania z mediów** powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zachowaniami znanych i nieznanymi osób spotkanych w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie.

Należy, więc kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów alkoholowych i przemocy, ukierunkowane na dzieci i młodzież w mieście, cenne jest także szerokie włączanie w ich realizację rodziców uczniów.

Koniecznością jest kształtowanie kompetencji młodych ludzi w zakresie właściwych postaw wobec alkoholu, papierosów i narkotyków, a także kompetencji psychologicznych i osobowościowych, bowiem w badanym mieście młodzi ludzie próbują tych substancji zarówno z własnej inicjatywy, jak i ulegają presji znajomych.

Miasto Sokołów Podlaski podejmuje już szereg działań profilaktycznych w środowisku szkolnym, wydaje się, że warto ich ofertę nadal poszerzać i kontynuować, ukierunkowując ją przede wszystkim na alkohol oraz palenie papierosów i kierując do młodszych klas młodzieży szkolnej.

Niezbędnym działaniem jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz wszystkich przepisów normujących właściwe postawy i pożądane zachowania społeczne.

Konsekwentna realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może przyczynić się do poprawy parametrów zachowań wobec alkoholu, papierosów i narkotyków zarówno dorosłych jak i nieletnich mieszkańców miasta.

Strategiczne kierunki realizacji programu miejskiego w przyszłych latach.

Na podstawie dokonanej diagnozy stwierdzić można, iż w mieście niezbędne będzie podjęcie następujących działań:

- 1) Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne.
 - Kontynuacja realizacji programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu. Wysoki poziom wiedzy jest, bowiem niezbędny do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących picia i palenia – a jak deklarują uczniowie w mieście – inicjacja nikotynowa i alkoholowa często następuje z inicjatywy samych młodych ludzi.
 - Kontynuacja realizacji programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków.
 - Dostarczenie nauczycielom i wychowawcom wiedzy w zakresie nowoczesnych strategii profilaktycznych
 - Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą
 - Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy z rodzicami
 - Poszerzenie wiedzy i zwiększenie kompetencji rodziców w zakresie profilaktyki rodzinnej
 - Upowszechnianie nowoczesnych technologii profilaktycznych

- Edukacja młodzieży w zakresie zagrożeń i strat bieżących związanych z piciem alkoholu, wspieranie liderów młodzieżowych
 - Kontynuacja realizacji projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Zwrócenie szczególnej uwagi na kwestie związane z ochroną przed doświadczaną cyberprzemocą.
 - Zwrócenie uwagi na problemach profilaktyki alkoholowej i nikotynowej, bowiem to one stanowią największy problem wśród młodzieży szkolnej miasta.
 - Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów. Jak bowiem wynika z badań – zachowania ryzykowne młodzi ludzie podejmują najczęściej poza terenem szkoły i możliwością jej wpływu – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
 - Kontynuacja realizacji profilaktycznych działań alternatywnych, wskazujących na możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu oraz promowania prozdrowotnego stylu życia.
- 2) Wspieranie tworzenia grup samopomocowych (zwiększanie dostępności placówek oferujących pomoc dzieciom pijącym alkohol i ich rodzicom oraz skuteczności programów interwencyjnych).
 - 3) Częstsza i bardziej radykalna kontrola punktów sprzedaży alkoholu oraz papierosów na terenie miasta.
 - 4) Realizacja szkoleń dla sprzedawców (zapoznanie z aspektami prawnymi dotyczącymi sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom nieletnim, zdobycie wiedzy o problemach alkoholowych osób nadużywających alkoholu, wypracowanie praktyki zwracania uwagi na wiek klientów kupujących alkohol, nauka umiejętności asertywnej odmowy przy próbie zakupu alkoholu przez osobę nieletnią)
 - 5) Wykorzystanie lokalnych zasobów dla tworzenia koalicji na rzecz ograniczania problemów alkoholowych w mieście.
 - 6) Dalsze wspieranie działalności Punktów Konsultacyjnych.
 - 7) Aktywne działania w obszarze procedury Niebieskiej Karty oraz koordynacja lokalnych instytucji w tym zakresie.

IV. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH DALSZE DZIAŁANIA.

Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek realizuje zadania własne Miasta, wynikające z ustawy „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” oraz ustawy „O przeciwdziałaniu narkomanii”, corocznie aktualizowane do bieżących potrzeb a opracowywane w formie niniejszego „Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Sokołowa Podlaskiego” oraz „Programu przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sokołowa Podlaskiego”.

Ośrodek dysponuje dobrą bazą lokalową. Zatrudnia 2 pracowników merytorycznych na 1 i ½ etatu oraz dwóch pracowników obsługi. Czynny jest od w godzinach 8⁰⁰ – 20⁰⁰ oraz w niedziele od 15³⁰ do 18³⁰. W każdą ostatnią niedzielę miesiąca od 9³⁰ do 18³⁰.

Ośrodek prowadzi różnorodną działalność z zakresu profilaktyki edukacyjnej, szkoleń, warsztatów terapeutycznych, konsultacji i doradztwa, socjoterapii. Prowadzi również obsługę kancelaryjną i merytoryczną Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Główne formy działalności ORPA stanowią:

- prowadzenie **Punktu Konsultacyjnego** dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy domowej, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- **Telefon Zaufania** jako forma szeroko pojętego wsparcia i doradztwa dla młodzieży i dorosłych,
- szkolenia kadr /głównie nauczycieli i pedagogów/ do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży w formie programów profilaktyczno – wychowawczych,
- profilaktyka szkolna, informacyjna i edukacyjno – wychowawcza, realizowana aktualnie przede wszystkim w postaci zamkniętych tematycznie i problemowo 3-etapowych programów edukacyjno-redukcyjnych, realizowanych w cyklu rocznym przez okres 3 lat – jako proces wspomagający system wychowania w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi psychofizycznemu dzieci i młodzieży / w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej, intelektualnej, duchowej/,
- profilaktyka szkolna doraźna w postaci jednodniowych, kilkugodzinnych spotkań specjalistów z dziedziny pedagogiki, psychologii i wiedzy o uzależnieniach, powtarzanych w roku następnym dla tej samej grupy na wyższym poziomie wiedzy,
- szkolenia w zakresie wiedzy o patologiach i dysfunkcjach społecznych oraz umiejętności pomocy i interwencji, dla pracowników instytucji zajmujących się tymi dziedzinami /policja, kadra ośrodków pomocy społecznej, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, itp./
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, kontynuujących ponadpodstawowy program terapii odwykowej,
- sesje rodzinne dla osób po terapii alkoholowej,
- prowadzenie grupy wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych,
- konsultacje i terapia indywidualna dla ofiar przemocy domowej,
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla ofiar przemocy domowej,
- terapia indywidualna sprawców przemocy domowej,
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób współuzależnionych – „Studium rozwoju osobistego”,
- konsultacje i doradztwo indywidualne socjoterapeuty dla dzieci i ich rodziców, uczniów i nauczycieli oraz pedagogów szkolnych,
- prowadzenie grupy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- prowadzenie interwencyjnych sesji dla rodziców i dzieci z rodzin rozbitych – pomoc socjoterapeutyczna,
- udzielanie porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego, karnego, cywilnego,
- mityngi grup samopomocowych: AA, Al.-Anon, AŻ,
- prowadzenie badań sondażowych w środowisku szkolnym i pozaszkolnym w zakresie szacunkowej skali zagrożeń patologiami życia społecznego,
- udostępnianie pomieszczeń dla różnych środowisk, zajmujących się nie komercyjnie szeroko pojętymi sprawami życia społecznego /sądowe spotkania rodzinne, sesje interwencyjne, mediacje sądowe i inne służące społeczności miasta, szkolenia/,

- współpraca oraz wsparcie dla środowisk i organizacji w zakresie realizacji zajęć z profilaktyki narkotykowej i alkoholowej.

ORPA współpracuje z Centrum Pomocy Socjalnej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Sądem Rejonowym, Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, szkołami i innymi instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problemem i profilaktyką alkoholową.

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują: rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy bądź systematycznie zakłócają spójność publiczny, komisja motywuje do leczenia odwykowego, kieruje na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. W przypadku nie podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, komisja kieruje sprawę do sądu w celu sądowego zobowiązania do podjęcia tego leczenia.

Siedzibą MKRPA jest Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim, Ośrodek prowadzi również obsługę kancelaryjną Komisji.

Od roku 1997 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła w stosunku do **358 osób postępowanie mające na celu zobowiązanie ich do podjęcia leczenia odwykowego**. Osoby te zostały zdiagnozowane przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i zobowiązane do podjęcia leczenia odwykowego. Wobec niektórych osób komisja prowadziła postępowanie kilkakrotnie.

Centrum Pomocy Socjalnej

Rodziny z problemem alkoholowym objęte pomocą Centrum Pomocy Socjalnej, korzystają z pomocy finansowej (zasilek celowy, okresowy), pomocy rzeczowej – są to głównie artykuły spożywcze. Prowadzona jest również praca socjalna, która wiąże się z usamodzielnieniem oraz integracją ze środowiskiem. Praca socjalna udzielana jest również rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dzieciom z tych rodzin. W rodzinach pracują pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin. Asystenci rodzin w ramach pracy dodatkowej prowadzą zajęcia typu odrabianie lekcji z dziećmi.

W miesiącach lipcu i sierpniu br. realizowany był program letni dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym.

Ponadto rodziny z problemem alkoholowym mogą skorzystać z następujących form pomocy: psychologicznej, prawnej, zgłoszenie na komisję s. rozwiązywania problemów alkoholowych, kierowanie do ORPA w celu konsultacji ze specjalistami tam zatrudnionymi, interwencji w rodzinie wspólnie z funkcjonariuszami policji, skontaktowania z kuratorem sądowym

Poradnia Leczenia Uzależnień

Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim działa w strukturze SPZOZ, mieści się w Sokołowie Podlaskim przy ul. Ks. Bosco 5, w budynku dyrekcji ZOZ.

Poradnia realizuje 6 miesięczny podstawowy program leczenia odwykowego dla pacjentów uzależnionych od nikotyny, alkoholu, hazardzistów, lekomanów, osób uzależnionych w sposób mieszany, krzyżowo oraz 6 miesięczny program podstawowy terapii dla osób współuzależnionych. Konsultuje i kieruje do leczenia odwykowego. Zapewnia pacjentom skierowania na badania diagnostyczne, leczenie farmakologiczne i opiekę lekarza psychiatry. W każdym etapie terapii pacjenci korzystają z indywidualnych

porad instruktorów terapii odwykowej, psychologów, pedagoga, specjalisty terapii uzależnień i specjalisty przeciwdziałania przemocy.

Psychoterapię indywidualną osób uzależnionych i współuzależnionych w etapie ponadpodstawowym prowadzą psychologowie i specjalista terapii uzależnień. W poradni korzystają również z pomocy specjalistów osoby doznające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Pomoc ta ma charakter terapii psychologicznej lub konsultacji indywidualnych. Pacjenci uzależnieni i współuzależnieni z problemem przemocy realizujący w PLU program terapii podstawowej, otrzymują do wykonania odpowiednie zadania w indywidualnym programie terapii. Stałym elementem edukacji w programie terapii jest radzenie sobie z przemocą domową.

W programie ponadpodstawowym dla osób współuzależnionych poza psychoterapią indywidualną znajduje się od niedawna propozycja terapii w grupie dalszego rozwoju. Zajęcia terapeutyczne realizowane są 1 raz w miesiącu.

W psychoterapii indywidualnej uczestniczą dorośli dzieci alkoholików (DDA). Z usług placówki korzystają również osoby skierowane na badania diagnostyczne i edukację dotyczącą picia alkoholu, osoby nadużywające alkoholu lub pijące w sposób ryzykowny, które utraciły prawo jazdy.

Poradnia czynna jest 5 dni w tygodniu:

poniedziałek:	8.00-18.00
wtorek:	8.00-19.00
środa :	8.00-18.00
czwartek:	8.00-15.00
piątek:	8.00-15.00

W poradni pracuje wykwalifikowany personel: dwóch psychologów, dwie pielęgniarki, pedagog. Jeden z psychologów jest specjalistą terapii uzależnień, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pozostały personel jest w procesie certyfikacji na specjalistów i instruktora psychoterapii uzależnień.

Publiczna Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna

Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna mieści się w lokalu przy ul. M. Skłodowskiej - Curie 24a. Czynna jest cały rok, 6 dni w tygodniu: od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8.00-18.00, w piątki: 8.00-17.00, soboty: 8.00-14.00.

Formy pomocy oferowane przez PPPP w Sokołowie Podlaskim

1. Szkolenie rad pedagogicznych i spotkania z rodzicami w zakresie rozpoznawania symptomów sięgania po narkotyki i tzw. dopalaczy przez młodzież.
Spotkania dla rodziców na tematy: „Jak uchronić dziecko przed narkotykami?”, „Jak rozpoznać, czy dziecko sięga po narkotyki?”
2. Prezentacje dla młodzieży i dorosłych (rodzice i nauczyciele) na tematy: „Tego nie powie wam dealer”, „Wpływ marihuany na organizm człowieka”, „NIE narkotekom i dopalaczom”, „Dopalacze”
3. Od października 2013 roku poradnia oferuje szkolenia rad pedagogicznych (3godz.) oraz wybranych jej przedstawicieli (12 godz.) programem przygotowanym przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie pt. „Szkolna interwencja profilaktyczna”.

Od 1 września 2013 roku poradnia pracuje w wymiarze 240 godzin tygodniowo, czyli na 12 etatach pedagogicznych (14 osób). Poradnia pracuje w systemie pracowni problemowych. Sprawami problemów uzależnień zajmuje się pani Ewa Murawska, natomiast pani Ula Rudaś zajmuje się socjoterapią i profilaktyką społeczną.

Grupy samopomocowe.

W Sokołowie Podlaskim działa grupa samopomocowa AA (Anonimowi Alkoholicy), 1 grupa samopomocowa AL-Anon oraz grupa samopomocowa AŻ (anonimowych żartoków). Grupy spotykają się w różnych miejscach, w stałe dni a ich usytuowanie ilustruje poniższa tabela:

Dzień	Godzina	Nazwa grupy	Miejsce
Poniedziałek	19.00	AA	Konkatedra
Poniedziałek	17.00	AŻ	ORPA
Środa	17.00	AA-Niespodzianka	ORPA
Czwartek	16.30	Al.-Anon	ORPA
Piątek	18.00	AA-Niespodzianka	ORPA
Niedziela	16.00	AA-Niespodzianka	ORPA

Ośrodek udostępnia swoje pomieszczenia grupom samopomocowym na mityngi, spotkania rocznicowe i inne cele ich działalności.

ZADANIA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 r.

1. ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym.
- Prowadzenie grupy terapeutycznej zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej.
- Prowadzenie sesji rodzinnych dla rodzin z problemem alkoholowym.
- Obsługa Telefonu Zaufania.
- Organizowanie warsztatów tematycznych.
- Prowadzenie treningów interpersonalnych.
- Podejmowanie działań zmierzających do motywowania oraz zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu.
- Udostępnianie pomieszczeń ORPA grupom samopomocowym na mityngi i inne cele ich działalności.
- Udostępnianie pomieszczeń ORPA na warsztaty organizowane przez grupy AA.
- Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim.
- Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących problemu alkoholowego i współuzależnienia oraz zakładów leczenia odwykowego.

2. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z rodzin z problemem alkoholowym.
- Organizowanie warsztatów tematycznych.
- Prowadzenie treningów interpersonalnych.
- Prowadzenie sesji rodzinnych dla rodzin z problemem alkoholowym.
- Prowadzenie grupy wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- Prowadzenie punktu konsultacyjnego i poradnictwa dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie zajęć w grupie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie grupy terapeutycznej studium rozwoju dla osób współuzależnionych
- Prowadzenie terapii indywidualnej dla sprawców przemocy w rodzinie.

- Socjoterapia dzieci z rodzin alkoholowych i ich rodziców - prowadzenie konsultacji indywidualnych, terapii indywidualnej, sesji rodzinnych, pomoc w problemach dydaktycznych.
- Udzielanie pomocy prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy bądź przemoc.
- Finansowanie bezpłatnego dożywiania w szkole dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- Objęcie dzieci z grup ryzyka programami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi oraz profilaktycznymi zajęciami sportowymi.
- Podwyższanie kompetencji osób w zakresie pomagania ofiarom przemocy poprzez dofinansowywanie do szkoleń i kursów specjalistycznych, konferencji.
- Finansowanie bądź dofinansowywanie do wypoczynku zimowego lub letniego, z elementami profilaktyki, socjoterapii, dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
- Prowadzenie Telefonu Zaufania, Niebieska Linia, Pomarańczowa Linia.
- Udostępnianie pomieszczeń ośrodka na mediacje sądowe

3. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży:

- Wspieranie merytoryczne i finansowe szkół w realizacji projektu: „**Dzień profilaktyki w szkole**”.
- Prowadzenie programów autorskich z zakresu profilaktyki alkoholowej dla dzieci i młodzieży (min. ARCHIPELAG SKARBÓW, DEBATA, NOE).
- Prowadzenie oddziaływań edukacyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
- Prowadzenie profilaktycznych zajęć sportowych – włączanie do tych zajęć jak największej liczby dzieci z grupy ryzyka,
- Prowadzenie warsztatów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Organizowanie spotkań warsztatowych ze specjalistami z zakresu wychowania i profilaktyki uzależnień.
- Kontynuacja działań z zakresu profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy (m.in. „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Trzy Koła” i inne).
- Prowadzenie nowoczesnych, rekomendowanych programów profilaktycznych obejmujących ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskom grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań, rozwijania zainteresowań, promujących zdrowie, rozwijających zainteresowania uczniów.
- Systematyczne rozszerzanie programów: „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Trzy Koła” w szkołach z uwzględnieniem wszystkich osób przeszkolonych przez ORPA, również w latach ubiegłych.
- Systematyczna realizacja programu „Trzeci elementarz – czyli program siedmiu kroków” w klasach drugich gimnazjalnych.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dorosłych (nauczycieli, rodziców):

- Prowadzenie programów i warsztatów dla rodziców i rad pedagogicznych z zakresu profilaktyki alkoholowej, przemocy i innych uzależnień (w tym od Internetu, dopalaczy, cyberprzemocy).

- Objęcie rodziców i nauczycieli programem „Trzeci elementarz – czyli programem siedmiu kroków”, który cyklicznie prowadzony jest w klasach drugich gimnazjum.
- Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu wychowania i profilaktyki uzależnień dla rodziców.
- Szkolenie przygotowujące nauczycieli do prowadzenia programu z zakresu profilaktyki alkoholowej „Trzeci elementarz – czyli program siedmiu kroków”- stała opieka superwizora.

4. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

- Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji zajmujących się patologiami społecznymi, z zakresu stosowania procedur interwencji wobec przemocy domowej.
- Udostępnianie pomieszczeń Ośrodka na rodzinne mediacje sądowe.
- Organizowanie, finansowanie i dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu.
- Dofinansowanie i wspieranie konkretnych przedsięwzięć służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, inicjowanych przez inne instytucje.
- Włączanie do realizacji zadań „Miejskiego programu...” osób wykwalifikowanych we właściwych dziedzinach, na zasadzie zleceń przedmiotowych i konkursów ofert.
- Udział w dofinansowaniu zakupów materiałów i sprzętu, niezbędnego do realizacji programów inicjowanych przez organizacje pozarządowe, w ramach miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Finansowanie autorskich programów profilaktycznych oraz psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, a także dla ofiar przemocy domowej, dotyczącej dzieci i dorosłych.
- Udzielanie konsultacji i pomocy studentom piszącym prace magisterskie i licencjackie.
- Współpraca z Sądem Rodzinnym w Sokołowie Podlaskim w zakresie organizacji i nadzoru nad spotkaniami rodzinnymi – udostępnianie pomieszczeń Ośrodka oraz udział w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- Wspieranie placówek oświatowych w organizacji zimowisk z programem profilaktyczno-wychowawczym.
- Pomoc szkołom w zakupie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień – broszur, pakietów edukacyjnych na płytach DVD, tablic edukacyjnych.
- Wspieranie działalności świetlic profilaktycznych w celu objęcia nimi jak największej ilości dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- Przekazywanie Policji informacji o zdiagnozowanych zagrożeniach dla społeczeństwa wynikających z nieprzestrzegania zasad sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych.
- Współpraca z kuratorami sądowymi oraz policją w zakresie profilaktyki alkoholowej.
- Finansowanie i dofinansowywanie do realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży prowadzonych w świetlicach szkolnych i środowiskowych.
- Współpraca z Centrum Pomocy Socjalnej w zakresie organizacji zajęć letnich dla dzieci z rodzin alkoholowych, dożywiania dzieci z rodzin alkoholowych, motywowania do terapii alkoholowej, pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocą.
- Współpraca z ZHP Sokołów Podlaski oraz z innymi stowarzyszeniami w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin alkoholowych.

- Stała współpraca z grupami samopomocowymi: AA, Al.-Anon, AŻ oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

5. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ:

- Prowadzenie strony internetowej ORPA udostępnianie mieszkańcom miasta informacji o działalności Ośrodka, patologiiach społecznych /alkoholizm, narkomania, przemoc/, miejsc pomocy.
- Współpraca z lokalnymi mediami.
- Upowszechnianie materiałów edukacyjnych /broszury, czasopisma/ oraz prowadzenie wypożyczalni książek, poradników, kaset video, płyt DVD.
- Przekazywanie placówkom oświatowym oraz instytucjom współpracującym w zakresie profilaktyki materiałów edukacyjno – profilaktycznych, ulotek, broszur, publikacji.
- Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

6. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z PRAWA LOKALNEGO DOTYCZĄCEGO ZASAD I WARUNKÓW PROWADZENIA SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ KONTROLI PRZESTRZEGANIA TYCH ZASAD PRZEZ PODMIOTY GOSPODARCZE PROWADZĄCE OBRÓT NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI.

- Prowadzenie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych (według oddzielnego planu).
- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu – poprzez rozprowadzanie w punktach sprzedaży alkoholu materiałów edukacyjnych (ulotek, plakatów) oraz szkolenia.
- Organizowanie tzw. „Zakupu kontrolowanego”.
- Kontrola prawidłowości składania oświadczeń sprzedaży alkoholu.
- Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.
- Racjonalizowanie dostępności napojów alkoholowych poprzez ustalenie:
 - szczegółowych zasad usytuowania warunków sprzedaży i rodzajów placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie w tym zakresie stosownej opinii.
 - limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu /z wyjątkiem piwa/.
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu pod względem lokalizacji ze stosownymi uchwałami Rady Miejskiej.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w artykule 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Współpraca Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Sokołowa Podlaskiego na 2016 rok” został pozytywnie zaopiniowany przez MKRPA w Sokołowie Podlaskim na posiedzeniu w dniu 30 listopada 2015 .

(Planowane działania realizowane będą w miarę posiadanych środków.)

Załącznik nr 1
do „Miejskiego programu profilaktyki
i rozwiązywania problemów alkoholowych” na 2016rok.

Kwota przeznaczona na realizację merytorycznych zadań wynikających z ‘Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” oraz z „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” na 2016 r. w wysokości: **167.000,00** została zaplanowana na realizację następujących zadań:

Realizowane zadanie ustawowe	Planowane środki
<u>Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.</u> - grupa zapobiegania nawrotom picia – 3.360,00	3.600,00
<u>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</u> - „Studium rozwoju osobistego” – 7.200,00 - grupa wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych- 2.400,00 - pomoc prawnika – 6.240,00 - socjoterapia indywidualna i rodzinna – 5.200,00 - konsultacje indywidualne oraz grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej – 16.560,00 -grupa wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 2.340,00	37.540,00
<u>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</u> - „Dni Profilaktyki” w 5 szkołach –8.260,00 - profilaktyczne zajęcia sportowe: 16.000,00 - szkolne programy profilaktyczno-wychowawcze („Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Trzy Koła”, programy autorskie): 21.000,00 - program z zakresu profilaktyki alkoholowej „Trzeci Elementarz – 3.000,00 - supervizja programu ”Elementarz”: 600,00 - organizacja wypoczynku letniego: 21.000,00 - Wprowadzenie nowego programu do 3 szkół : „Archipelag Skarbów” – 12.000,00	81.860,00
<u>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</u> - wsparcie organizacji zimowisk– 3.000,00 - wsparcie do wypoczynku letniego organizowanego przez CPS - 1.500,00,	21.000,00

- wsparcie do wypoczynku letniego organizowanego przez Caritas - 1.500,00, - wsparcie organizacja wypoczynku letniego organizowanego przez Siostry Salezjanki- 8 tys. - wsparcie działalności ORATORIUM Sióstr Salezjanek – 4 tys. - wsparcie działalności PTU – 1.000,00 - wsparcie dla sportowców – 2.000,00	
Badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	5.000,00
Wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	9.000,00
Udział członków MKRPA w sprawach o leczenie odwykowe	1.000,00
Materiały edukacyjne .	5.000,00
Wpis do sprawy o leczenie odwykowe - 4430	1.000,00
	<u>165.000,00</u>
Dożywianie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	80.000,00

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim
z dnia

FINANSOWE ROZLICZENIE ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016r.

Szacuje się, że na realizację „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” w 2016 r. z tytułu zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych wpłynie kwota: **480.000,00zł.**

Kwota powyższa została rozdysponowana:

Dział 851 Roz. 85154	Wyszczególnienie	Kwota planowana (w zł)
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników.	160.000,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne (trzynasta pensja)	12.250,00
4110	Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	30.000,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	4.000,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe Usługi materialne na rzecz ORPA (umowy – zlecenia) Wynagrodzenia członków MKRPA	75.000,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenie ORPA Zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych Zakup materiałów do świetlic i kampanii	21.000,00
4260	Zakup energii (energia elektryczna, ciepła woda, zimna woda, centralne ogrzewanie)	10.000,00
4270	Zakup usług remontowych.	5.000,00
4300	Zakup pozostałych usług. Szkolenia, zapłaty za usługi zlecone osobom prowadzącym działalność gospodarczą, umowy o dzieło. Badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	72.635,00
4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych.	3.000,00
4410	Podróże służbowe krajowe.	1.000,00
4430	Różne opłaty i składki – RTV, MAKRO –SAT Opłata sądowa – uzupełnienie wniosków o leczenie odwykowe.	1.100,00
4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.	1.000,00
4440	Odpis na ZFŚS	4.015,00
		400.000,00
Dz. 852 Roz. 85295 3110	Świadczenia społeczne – dożywianie dzieci z rodzin alkoholowych realizowane przez CPS	80.000,00
	Razem	480.000,00